



# **Biblioteksplan**

Folkbiblioteken i Åstorps kommun  
2025-2028

DNR KFN 2025/7

Beslutad den 25-02-27  
av Kultur- och Fritidsnämnden

## Innehållsförteckning

<b>INNEHÅLLSFÖRTECKNING</b> .....	<b>2</b>
<b>1. BIBLIOTEKET – EN MÖTESPLATS GENOM HELA LIVET</b> .....	<b>3</b>
<b>2. INLEDNING</b> .....	<b>4</b>
<b>3. BIBLIOTEKET FRAMÅT</b> .....	<b>5</b>
<b>4. DE PRIORITERADE MÅLGRUPPERNA</b> .....	<b>6</b>
4.1 BARN OCH UNGA .....	6
4.2 PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING .....	6
4.3 DE NATIONELLA MINORITETSSPRÅKEN.....	6
4.4 PERSONER MED ANNAT MODERSMÅL ÄN SVENSKA.....	7
<b>5. FOLKBIBLIOTEKEN OCH SKOLBIBLIOTEKEN</b> .....	<b>7</b>
<b>6. MÖTESPLATSEN</b> .....	<b>7</b>
<b>7. SAMVERKAN</b> .....	<b>8</b>
<b>8. MEDARBETARE</b> .....	<b>8</b>
<b>9. GEMENSAM BIBLIOTEKSPLAN BIBLIOTEK FAMILJEN HELSINGBORG</b> .....	<b>9</b>

## **1. Biblioteket – en mötesplats genom hela livet**

Oavsett vem du är ska biblioteken i Åstorp vara en plats där vi alla känner oss välkomna. Är du ett litet barn som precis har börjat utforska världen eller en nyfiken tonåring som söker studiero och ny kunskap eller rent av en senior som söker efter nya upplevelser, ska det finnas något för dig på biblioteket.

Biblioteken värdesätter mångfald, inkludering och strävar efter att vara en plats där människor kan lära, växa och mötas. Demokratiuppdraget är en del av bibliotekets uppdrag. Här ska röster och perspektiv höras och respekteras och även aktuella samhällsfrågor lyftas. Och alla ska kunna engagera sig på olika meningsfulla sätt.

Förutom ett brett utbud av litteratur ska biblioteket erbjuda en mängd olika aktiviteter och program som främjar kreativitet, lärande och möten mellan människor. Biblioteken erbjuder bland annat bokcirklar, författarbesök, språkcafé och en fantastisk konsthall. Allt detta för att skapa en levande och stimulerande miljö för alla besökare

Till biblioteket är alla välkomna. Kom och utforska, dela och upplev allt som biblioteket har att erbjuda!

Camilla Olsson (M) Ordförande

## 2. Inledning

Åstorps kommun har tagit fram en ny biblioteksplan som beslutas av Kultur- och fritidsnämnden och gäller för 2025–2028. Enligt bibliotekslagen ska alla kommuner och regioner ha en politiskt beslutad plan för sin biblioteksverksamhet. Planen i Åstorp omfattar folkbiblioteksverksamheten och styr bibliotekens arbete och utveckling de kommande åren. En projektgrupp bestående av biträdande bibliotekschef, verksamhetsutvecklare och bibliotekschef har arbetat fram biblioteksplanen.

Vi har utvecklat planen genom att hålla dialogmöten med medborgare, politiker, bibliotekspersonal och samarbetspartners. Bibliotekets anställda har också deltagit i workshops. Region Skåne har gett stöd under arbetet med metoder och vägledning.

Vi vill stärka kommunens biblioteksverksamhet genom att skapa en tydlig struktur och riktning för viktiga utvecklingsområden. Planen är öppen och tillgänglig för alla och beskriver bibliotekens uppdrag och inriktning.

Åstorps kommuns vision, "Söderåsstaden med mod att pröva nya vägar", bygger på tre inriktningsmål: livskvalitet, hållbar framtid och möjlighet att växa. Biblioteken i Åstorp vågar pröva nya sätt att arbeta och följer kommunens värdegrund och policys.

### 3. Biblioteket framåt

Biblioteket finns för alla. Biblioteket har ett starkt och viktigt uppdrag för läsfrämjande, samhälleligt och kulturellt deltagande. Bibliotekets relevans är större än någonsin. Biblioteken fungerar som arenor för fri åsiktsbildning och ger likvärdig och fri tillgång till information.

Bibliotek ska finnas brett i kommunen och med gott utbud. Här finns medarbetare med en stor bredd av kompetenser, som inspirerar och vägleder Åstorpsborna till läsande och faktainhämtning. Biblioteken ska vara mötesplats för kultur- och samhällsfrågor och främja lust att läsa, lära och skapa.

För att möta samhället krävs kunskap. Biblioteket är för många ett konkret verktyg för att kunna sköta grundläggande medborgerliga ärenden och därmed verka i samhället. Det är en roll att värna och vårda. Trycket på datorer, scanners, kopiatorer och wi-fi är stort. Den viktiga medborgarservicen är en bärande del av bibliotekets sätt att arbeta med det lagstadgade uppdraget om bildning, informationsteknik och demokrati. Till detta hör också samhällsvägledning som exempelvis IT-handledning. De senaste åren har AI figurerat i nyheterna var och varannan dag. AI kan komma att förändra bibliotekariers roll i framtiden och det är något som medarbetarna på biblioteken ska ha kunskap om och vara förberedd på.

Biblioteken ska, enligt bibliotekslagen (SFS 2013:81), bidra till ett demokratiskt samhälle genom att sprida kunskap, främja fri åsiktsbildning och stärka intresset för litteratur, bildning, utbildning, forskning och kultur. Vi ser till att biblioteken är öppna för alla och anpassade efter användarnas behov. Vi erbjuder ett brett och högkvalitativt utbud av medier och tjänster för att särskilt uppmuntra läsning och ge tillgång till litteratur.

Vi arbetar också för att öka kunskapen om hur man kan använda informationsteknik för att lära sig och delta i kulturlivet. Barn och unga är en särskild målgrupp, och vi lägger extra fokus på att stödja deras språkutveckling och uppmuntra läsning genom att erbjuda litteratur som passar deras behov, intressen och förutsättningar.

Barnkonventionen slår fast att alla barn har rätt att delta i kultur- och konstliv samt ha tillgång till meningsfulla fritidsaktiviteter. Biblioteken i Åstorp arbetar för att ge barn dessa möjligheter. Vi vill skapa en plats där barn vill stanna, känna sig trygga, utvecklas och lära sig nya saker.

Biblioteket behöver hela tiden följa med i samhällets utveckling. Vi kan inte göra enstaka insatser och tro att det räcker för att hålla oss aktuella. Genom små och kontinuerliga förändringar kan vi hänga med i utvecklingen både för Åstorpsborna och resten av samhället. Vi på biblioteken i Åstorp kommer att fortsätta utveckla både verksamheten och vår personal för att möta detta behov.

Det är viktigt att biblioteket finns där invånarna är. Idag är biblioteket mycket mer än bara en plats för böcker – det är en viktig funktion i samhället som används av många olika målgrupper och fyller många behov.

## 4. De prioriterade målgrupperna

Enligt bibliotekslagen (SFS 2013:801) ska biblioteken finnas där för alla. Men särskild uppmärksamhet ska ägnas åt fyra prioriterade målgrupper:

- barn och unga
- personer med funktionsnedsättning
- de nationella minoriteterna
- personer som har annat modersmål än svenska.

### 4.1 Barn och unga

Vi ser till att vårt program och utbud av medier är varierat så att barn i alla åldrar och med olika behov hittar något som passar dem. Vi prioriterar lovprogram, tematiska bokcirklar och lördagsaktiviteter inom vår programverksamhet. För de yngsta barnen i förskolan satsar vi på att utveckla läsfrämjande insatser.

Vi fortsätter också att utveckla vårt samarbete med familjecentralerna genom informationsträffar om hur viktigt det är att läsa med barn.

Samverkan med kommunens förskolor har visat sig framgångsrikt och viktigt för att stimulera läsning hos barn. Folkbiblioteket är förskolans primära bibliotek. Vi erbjuder förskolor ett brett utbud av litteratur och läsfrämjande aktiviteter och förskolor har även möjlighet att besöka biblioteket utanför ordinarie öppettid, detta genom bland annat tjänsten meröppet bibliotek. Biblioteken fungera även som stöd i förskolornas läs- och språkstimulerande arbete.

Vi på biblioteken erbjuder skolorna läsfrämjande aktiviteter som en del av kommunens kulturgaranti. Det innebär att alla barn under två års tid får uppleva olika former av kultur och skapa själva. Vårt mål är att ge alla barn i Åstorps kommun möjlighet att ta del av bibliotekets utbud, oavsett var de bor.

### 4.2 Personer med funktionsnedsättning

Biblioteket säkerställer fysisk och kognitiv tillgänglighet. Vi ser till att medier i olika format finns tillgängligt, till exempel taktila böcker och ljudböcker, både för barn, unga och vuxna. Vi ser till att barn och unga med funktionsnedsättning kan delta i vår programverksamhet. Bibliotekspersonalen erbjuds kompetensutvecklande utbildningstillfällen för att säkerställa att detta uppnås.

### 4.3 De nationella minoritetsspråken

Minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli, romani och samiska skall ägnas särskild uppmärksamhet. Detta gör vi bland annat genom att köpa in litteratur på dessa språk, både för barn, unga och vuxna. Vi sprider kunskap om de nationella minoritetskulturerna och minoritetsspråken, bland annat i samband med att vi uppmärksammar de nationella minoriteternas högtidsdagar. Kommunens webbplats ska ge information riktad till de nationella minoriteterna om deras rättigheter och kommunens ansvar enligt minoritetslagen.

#### 4.4 Personer med annat modersmål än svenska

Åstorp är en mångspråkig kommun. Biblioteket ska arbeta aktivt med att köpa in medier på olika språk och lättlästa böcker på svenska. Biblioteket ska aktivt jobba med till exempel SFI och språkcafé ska anordnas.

### 5. Folkbiblioteken och skolbiblioteken

Biblioteken i Åstorps kommun strävar efter att ge alla invånare lika möjligheter, med barn och unga som prioriterad målgrupp. Genom samarbete med skolorna och skolbiblioteken kommer folkbiblioteken närmare barn och unga i kommunen, vilket underlättar att skapa likvärdiga förutsättningar för alla. Det är viktigt att folkbiblioteken samarbetar med både kommunala och fristående skolor, så att även de barn och unga som annars inte besöker biblioteken får tillgång till bibliotekets resurser.

Skolbiblioteket är, liksom folkbiblioteket, en del av det allmänna biblioteksväsendet och regleras av bibliotekslagen. Skolbibliotek med fackutbildade bibliotekarier finns på samtliga grundskolor emedan kommunens förskolor samverkar med folkbiblioteken. Huvudansvaret för skolbibliotekets verksamhet ligger hos respektive rektor.

Skolbiblioteket ska användas som en del i undervisningen, för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens. Skolbiblioteket har en viktig uppgift i att stödja elevers lärande, detta framgår av både skollag och läroplan. Enligt den samlade forskningen som finns om skolbibliotek gynnas elevernas läsutveckling och källkritiska förmåga av ett regelbundet och strukturerat samarbete mellan pedagog och bibliotekarie.

Inom ramen för samordning ryms nätverkande och utbyte av erfarenheter mellan skolbibliotekarier och folkbibliotekarier. En ny skolbiblioteksplan ska tas fram som ytterligare tydliggör ansvarsförhållande och samarbetsformer

### 6. Mötesplatsen

Åstorps kommun ska erbjuda alla medborgare och besökare oavsett kön, könsidentitet, könsuttryck, sexuell läggning, etnisk tillhörighet, religion eller annan livsåskådning, funktionsnedsättning eller ålder att synliggöras och att bli bemötta med respekt och professionalism. Platser som bibliotek och ytor för föreningsliv och fritt kulturliv bidrar även till ett inkluderande och demokratiskt samhälle där människor känner gemenskap och har möjlighet att vara delaktig. Biblioteken i Åstorp strävar efter att bli en naturlig mötesplats för alla medborgare.

Mötesplatser och ytor för kultur och fritidsaktivitet bör därför finnas i kommunens samtliga tätorter. Genom att erbjuda aktiviteter såsom språkcafé, bokcirklar, sagostunder och andra språkutvecklande aktiviteter har biblioteken en särskild betydelse för människor som nyligen kommit till Sverige och kan bidra till en positiv och snabbare integration.

De medborgare som inte själva kan ta sig till biblioteket ska ges adekvat stöd bland annat genom att vi erbjuder hemleverans av medier i olika format. Biblioteket hjälper till med digital tillgänglighet till medier och service för målgruppen. Biblioteken i Åstorp ska utveckla aktiviteter för att nå personer med funktionsnedsättning, och särskilt barn och unga.

## 7. Samverkan

Biblioteken har alltid varit anpassningsbara och har sökt samarbete både inom kommunen och med externa aktörer som andra kommuner, regioner, kulturinstitutioner och föreningar. För att fortsatt kunna möta användarnas behov och för social och ekonomisk hållbarhet, är samverkan en avgörande fråga framåt. För biblioteken i Åstorps kommun handlar det om att vara innovativa och hitta nya vägar till samverkan, både på de mindre orterna och i centralorten. Det handlar också om att fördjupa de redan etablerade samarbetena, vilket kan bli en utvecklingspotential för verksamheten och en framgångsfaktor för att säkerställa en likvärdig tillgång till biblioteksresurser.

Biblioteken i Åstorp ska vara ett nav för samverkan i kommunen, både internt mellan olika förvaltningar och externt med föreningar och lokala studieförbund. Vi ska tillsammans stärka biblioteken och kommunen. Vi ska synas mer, både inom vår egen förvaltning och i kommunen, för att stärka vår identitet. Verksamheten skall vid varje tillfälle bedrivas där det med utgångspunkt i uppdrag, målgruppers behov och förutsättningar är mest lämpligt. Biblioteken ska kunna delta vid kommunövergripande arrangemang.

Biblioteken i Åstorps kommun ingår i ett samarbete med elva kommunbibliotek i nordvästra Skåne, Familjen Helsingborg. Det övergripande syftet med samarbetet är erbjuda invånarna i kommunerna en likvärdig tillgång till litteratur, information och medier. Biblioteken ska samarbeta med olika aktörer för att utveckla kulturutbudet som barn och elever möter inom området litteratur, läsning och skrivande. Biblioteken arbetar för att skapa sammanhang och kopplingar mellan olika kulturformer, genom samarbete med övriga arrangörer inom kommunens kulturgaranti. Åstorps kulturgarantin består av att barn och unga kostnadsfritt har tagit del av olika kulturaktiviteter utifrån gällande budget.

## 8. Medarbetaren

Medarbetarna på biblioteken i Åstorp har många olika bakgrunder och kompetenser och det är något som vi ska ta vara på och något som vi strävar efter att bibehålla. Vi ska stärka varandra och involvera varandra i våra arbetsuppgifter.

Den snabba teknologiska utvecklingen och förändrade användarbeteenden i samhället innebär att bibliotekspersonalen kontinuerligt behöver uppdatera sina kunskaper och färdigheter. En förändrad omvärld gör att bibliotekens uppdrag också förändras kontinuerligt.

Kompetensförsörjning är av yttersta vikt för biblioteken för att kunna möta invånarnas behov och något som personalen uppmantras till. Detta kan ske genom kollegialt lärande, interna och externa utbildningar.

Tillsammans ska personalen tydliggöra biblioteket roll i samhället och arbeta för kommuninvånarna. Tillsammans ska biblioteket få alla Åstorpsbor att känna att de är välkomna till biblioteket, oavsett om de är en läsande person eller inte.

## 9. Gemensam biblioteksplan Bibliotek Familjen Helsingborg

Gemensamt har biblioteken inom Familjen Helsingborg tagit fram följande beskrivning av det delregionala samarbetet.

Bibliotek Familjen Helsingborg erbjuder invånarna en arena för fri åsiktsbildning och utveckling i det demokratiska samhället. Vi ska vara en viktig medspelare i samhällsutvecklingen, bidra till människors livskvalitet och säkra framtidens biblioteksverksamhet genom ett innovativt arbetssätt samt genom att tillvarata initiativkraften.

Bibliotek Familjen Helsingborgs samarbete ger styrka och energi till både utvecklingsarbete och den dagliga biblioteksverksamheten. Genom samarbetet vill vi ligga i framkant i biblioteksutvecklingen och fungera som en inspirationskälla.

Verksamheten i Bibliotek Familjen Helsingborg utgår från det kommungemensamma arbetet i Familjen Helsingborg. Ledstjärnan för det gemensamma arbetet är ”Bibliotek Familjen Helsingborg - livskraft i samtiden och framtiden”. Arbetet bedrivs i enlighet med värdegrunden mod, mångfald, möten.

Samarbetet Bibliotek Familjen Helsingborg bygger på en gemensam struktur och ett gemensamt utvecklingsarbete. Genom samarbetet stärks bibliotekens möjlighet att inspirera och främja läsandet, ge tillgång till information och digitala mötesplatser. Detta gör vi för alla med särskilt fokus på bibliotekslagens prioriterade målgrupper. Därigenom skapas förutsättningar för lärande, upplevelser och delaktighet i det demokratiska samhället.

Biblioteken inom Familjen Helsingborg verkar för att:

- optimera resursanvändningen för medieförsörjning gällande såväl digitalt som tryckt material
- tänka digitalt i allt vi gör, öka synergieffekterna mellan lokalt arbete och det digitala biblioteket och arbeta med att alla bidrar med innehåll till det digitala biblioteket
- bygga arbetet på invånarinvolvering och testa, dela, utvärdera och göra om
- omvärldsbevaka och kompetensutveckla i linje med vårt uppdrag, samt utveckla det arbetsplatsnära arbetet
- jobba smartare tillsammans för att fördjupa den utåtriktade verksamheten